نگاهی به دستاوردهای دولت مهر گستر به بهانه هفته دولت؛

جهش اقتصاد ایران با اجرای «مهر ماندگار» در صنعت نفت

پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، شرکت ملی نفت ایران با بهره مندی از توان متخصصان و نیروهای متعهد داخلی توانست با وجود هشت سال جنگ تحمیلی و کارشکنی ناشی از اعمال تحریم های اقتصادی علیه کشور، نه تنها تولید نفت و گاز را تداوم بخشد بلکه با اجرای برنامه های توسعه ای، فرصت را برای شکوفایی قابلیت‌های نیروی انسانی داخلی فراهم کند و از این روست که خودباوری مهمترین نتیجه و اثر پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی در صنعت نفت وصف می شود.

دستیابی به دانش های بومی شده فعالیت‌های مختلف زنجیره عرضه بخش بالادستی نفت و گاز (اکتشاف، حفاری، توسعه، تولید و تزریق) به همراه پیشرفت در علوم گوناگون مرتبط با مخازن نفت و گاز، از دیگر دستاورهای صنعت نفت پس از پیروزی انقلاب اسلامی است. توسعه شگرف ساخت و ساز داخلی اعم از ساخت کالا و تاسیسات را نیز می توان به دفتر افتخارات این صنعت در دوران پس از پیروزی انقلاب اسلامی اضافه کرد. طی این مدت، پیچیده‌ترین تجهیزات مثل واحدهای بهره‌برداری، واحدهای پالایشگاهی، سکوها و سازه‌های دریایی، خطوط لوله و مواردی از این دست در داخل کشور ساخته شده و به بهره‌برداری رسیده است.

با ظهور دولت نهم در عرصه مدیریت اجرایی کشور و آغاز سفرهای استانی دور تازه ای از خدمت رسانی بر پایه عدالت و مهرورزی آغاز شد؛ همچنین موضوع کمک به عمران مناطق نفتخیز جنوب که پیش تر در قالب یک طرح قانونی مصوب مجلس انجام می شد به طرحی گسترده تر تبدیل و استان های محروم را نیز در بر گرفت.

افزون بر موارد یاد شده، طرح مهر ماندگار هم به عنوان یکی از رویکردهای توسعه گرایی دولت دهم با هدف تسریع در خدمت رسانی و اعتلای اقتصادی کشور از سال گذشته مورد توجه مسولان کشور قرار گرفته است. طرح ها و پروژه های مهر ماندگار در شرکت ملی نفت ایران که در قالب ۲۶ پروژه تعریف شده است، حداکثر تا خردادماه سال ۱۳۹۲ با استانداردهای کیفی و کمی لازم به بهره برداری می رسند، مهر ماندگار در واقع طرحی است با هدف سرعت بخشیدن به پراهمیت ترین پروژه های اقتصادی کشور که تسریع در اجرای آنها می تواند آثار مثبتی بر سرتاسر اقتصاد میهن اسلامیمان برجای گذارد، به همین دلیل است که اجرای طرح های مهر ماندگار در صنعت نفت به علت تاثیر مولفه های تولیدگرایی حوزه نفت و گاز بر شاخص های میان مدت اقتصاد ملی؛ و شاخص هایی نظیر GDP, GNP و تاثیر بر رتبه ایران در سطح مجامع پراهمتی نظیر اوپک و منطقه خلیج پارس از مهمترین بخش های استراتژی کلان دولت در اجرای طرح های مهرماندگار است.

شرکت ملی نفت ایران از اسفند ماه سال ۱۳۹۰ در حال بررسی و تعیین تکلیف طرح های و پروژه های مهر ماندگار شرکت ملی نفت ایران است که بر اساس ارزیابی های انجام شده، اعتباری افزون بر ۱۵,۴ میلیارد دلار از محل منابع داخلی شرکت ملی نفت ایران و سایر منابع اعتباری برای ۲۶ طرح و پروژه در شرکت های تابعه شرکت ملی نفت ایران مانند شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب (۱۲ پروژه)، شرکت نفت و گاز پارس (۶ پروژه)، شرکت نفت فلات قاره ایران (۳ پروژه)، شرکت نفت مناطق مرکزی ایران (۴ پروژه) و شرکت مهندسی و توسعه نفت (یک پروژه) در نظر گرفته شده است.

گفتنی است که بر اساس برنامه ریزی های انجام شده، طرح ها و پروژه های مهر ماندگار شرکت ملی نفت ایران حداکثر تا خردادماه سال ۱۳۹۲ با استانداردهای کیفی و کمی لازم به بهره برداری می رسند تا مردم شریف ایران بتواند از آثار و دستاوردهای گسترده این طرح ها و پروژه های زیربنایی و مهم کشور از جمله میادین مشترک نفت و گاز به ویژه میدان مشترک پارس جنوبی برخوردار گردند.

قلب تپنده نفت ایرانی؛ پیشتاز مهر ماندگار

منطقه وسیعی که امروز به عنوان حوزه عملیات شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب شناخته می شود با وجود یکصد سال سابقه تولید ؛خاستگاه طلای سیاه ایرانی و قلب تپنده این صنعت محسوب می شود؛ از میان طرح های و پروژه های مهر ماندگار شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب می توان به فاز اول جمع آوری و تزریق گازهای همراه میدان نرگسی، احداث تسهیلات فرآورش در واحد نمکزدایی بنگستان اهواز یک، توسعه و تجهیز واحد نمکزدایی رگ سفید دو گچساران، احداث تسهیلات بهره برداری و نمکزدایی مسجد سلیمان، ساخت و خرید چهار مجموعه دستگاه فراورش سیار نفت چاه ها و احداث واحد نمکزدایی برای کارخانه بهره برداری لب سفید اشاره کرد که از میان ۱۲ طرح ماندگار شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب این ۶ پروژه از پیشرفت بیش از ۹۰ درصدی برخوردارند و در نهایت تا آذر ماه سال جاری به بهره برداری می رسند. احداث کارخانه نمکزدایی در بی بی حکمیه یک، خرید و نصب تلمبه میله ای مکشی برای ۳۰ حلقه از چاه های میادین اهواز، احداث تاسیسات نفتی جایگزین ناشی از احداث سد گتوند علیا در منطقه لالی، اصلاح و بازسازی چند راهه گناوه، احداث باند دوم جاده ماهشهر به امیدیه طی ۲ فاز، ایجاد شبکه رادیو ترانک دیجیتال از دیگر طرح های مهر ماندگار شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب است که همگی نسبت به برنامه از پیشرفت عملیاتی خوبی برخوردار هستند.

مهر ماندگار در پایتخت گازی کشور

عملیات توسعه ۹ فاز پارس جنوبی (معادل ۱۱ فاز استاندار)، فاز نخست توسعه لایه نفتی میدان گازی پارس جنوبی و خرید کشتی FBSO در قالب طرح های نفتی مهر ماندگار نیز در دست انجام است. فازهای ۱۲ ، ۱۳، ۱۵ و ۱۶ ، ۱۷ و ۱۸ ، ۲۲ و ۲۳ و ۲۴ پارس جنوبی از جمله این طرح هاست .گفتنی است که توسعه فاز ۱۲ از جمله طرح های مهم نفتی در قالب طرح های مهر ماندگار است که هم اکنون پیشرفت کل این طرح به حدود ۸۰ درصد رسیده است. تولید زود هنگام از فاز ۱۳ نیز یکی دیگر از طر ح های نفتی مهر ماندگار است. با بهره برداری از فاز ۱۳ روزانه ۵۰ میلیون مترمکعب گاز طبیعی ، ۷۷ هزار بشکه میعانات گازی و ۴۰۰ تن گوگرد تولید خواهد شد و سالیانه ۱,۱ میلیون تن ال پی جی و یک میلیون تن اتان نیز از این فاز تولید خواهد شد.

تولید زودهنگام از فازهای ۱۵ ،۱۶ ، ۱۷ و ۱۸ و همچنین فازهای ۲۲ تا ۲۴ پارس جنوبی نیز از طرح هایی است که در قالب طرح های مهر ماندگار در دست انجام است.

شایان ذکر است که توسعه لایه های نفتی میدان گازی پارس جنوبی نیز یکی دیگر از طرح های مهر ماندگار است و به فضا الهی به زودی در این گنجینه خلیج پارس شاهد تولید نفت خام نیز خواهیم بود .

شکوه زاگرس در سایه مهر ماندگار

میدان نفتی یادآوران که در ۷۰ کیلومتری جنوب غربی اهواز و شمال خرمشهر قرار گرفته است، در طرح توسعه این میدان حفر ۵۵ حلقه چاه برای تولید زودهنگام در فاز یک و مجموع ۱۰۰ حلقه چاه در فاز ۲ و مجموع ۱۰۵ حلقه در فاز ۳، احداث تسهیلات سطح الارضی لازم برای جمع آوری، فرآورش و انتقال نفت و گاز تولیدی، تصفیه و تزریق پساب نفتی، تأسیسات فراز آوری با گاز برای تولید از چاه های نفت سنگین و احداث خطوط لوله نفت و گاز پیش بینی شده است که اجرایی شدن بخشی از فاز یک توسعه این میدان نفتی از سوی شرکت متن از جمله طرح های مهر ماندگار است. تولید زودهنگام از میدان نفتی خشت، توسعه میادین نفتی پایدار و پایدار غرب بنگستان (احداث خطوط لوله جریانی وانتقال و احداث تاسیسات پمپ های دو فازی پایدار و پایدار غرب- رامشیر)، تولید زودهنگام میادین نفتی سروستان و سعات آباد و توسعه میدان نفتی آبان از دیگر طرح های مهر ماندگار است که در حوزه عملیاتی شرکت نفت مناطق مرکزی ایران قرار دارد.

همچنین موج مهر ماندگار بر آب های دریای پارس

توسعه فاز یک میدان هنگام و احداث پالایشگاه به ظرفیت ۸۰ میلیون فوت مکعب در روز، توسعه بخش زودهنگام میدان نفتی رشادت، و توسعه بخش زودهنگام میدان فروزان نیز از طرح های مهر ماندگار است که از سوی شرکت نفت فلات قاره ایران اجرایی می شود.

عملیات بازسازی و طرح توسعه میدان نفتی فروزان نیز به عنوان یکی از طرح های مهر ماندگار دولت در دست اجراست.

تولید کنونی میدان فروزان روزانه ۴۰ هزار بشکه است که با نصب و راه اندازی سکوی جدید تولید آن به ۱۰۰ هزار بشکه در روز خواهد رسید. میدان نفتی فروزان که در ۱۰۰ کیلومتری جنوب غربی جزیره خارک واقع شده، در سال ۱۳۴۵ با ذخیره نفت درجای دو میلیارد و ۳۰۹ میلیون بشکه کشف شده است. در طرح توسعه این میدان و ساخت تاسیسات جدید علاوه بر تولید نفت، ۲۵۶ میلیون فوت گاز تولید خواهد شد که به عنوان خوراک برای ان جی ال خارگ ارسال می شود.

صنعت نفت پرچمدار تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی

از سال ۱۳۹۰(جهاد اقتصادی) که سند توسعه ساخت داخل برای بسیاری از تجهیزات مورد نیاز صنعت نفت تهیه و تعیین تکلیف شد تا سال ۱۳۹۱ که از سوی مقام معظم رهبری به عنوان سال تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی نامگذاری شده، بسیاری از کالاهای استراتژیک و تجهیزات مورد نیاز صنعت نفت آن هم در شرایط سخت تحریم های بین المللی به همت متخصصان و سازندگان داخلی بومی سازی شده است .

از میان کالاهای و تجهیزات مورد نیاز صنعت نفت که در سال جاری بومی سازی شده است می توان به بومی سازی فناوری ساخت کیسینگ های انبساطی با هدف دستیابی به منابع هیدروکربوری در موقعیت های عمیق اکتشافی، ساخت سامانه نمودارگیری سطحی و ابزارهای نمودارگیری درون چاهی، ساخت نخستین دستگاه گرداننده فوقانی (تاپ درایو)، طراحی و ساخت لوله درونی فایبرگلاس دستگاه مغزه گیری مخازن نفت و گاز، طراحی و ساخت کوره حرارت مستقیم فرآیندی، ساخت رشته تکمیلی درون چاهی در کلاس ۱۵ هزار و بسیاری موارد دیگر اشاره کرد.

کارنامه پربار اکتشاف در شرکت ملی نفت ایران

با وجود دشوارتر شدن فعالیت های اکتشافی در سال های اخیر، همواره میزان اکتشافات بیش از تولید از مخازن بوده به طوری که در همان نخستین سال از آغاز برنامه پنجم توسعه، اکتشاف ره پنج ساله را یک ساله پیمود.در مجموع در سال گذشته، ۵ میدان مورد اکتشاف قطعی قرار گرفتند که میدان های نفتی خیام و میدان گازی مدار و سردار جنگل از جمله مهم ترین آن ها به شمار می رود. در سال جاری نیر اکتشاف نفت و گاز در در کشور با اولویت دهی به حوزه های مرزی به ویژه در مرزهای شمالی در دستور کار قرار گرفته و بنابر آخرین آمار و اطلاعات، از رشد مطلوبی برخوردار بوده است. رشد اکتشاف نفت نسبت به اهداف برنامه پنجم توسعه در حدود ۲۷۰ درصد تخمین زده می شود و در بخش اکتشاف گاز نیز این رشد ۲,۵ برابر بوده است. بدین ترتیب نسبت اکتشاف نفت و گاز به تولید ۱,۵ برابر شده است.افق آینده تولید نفت و گاز در شرکت ملی نفت ایران به عنوان دومین شرکت بزرگ نفتی جهان در سایه اجرای طرح های بزرگی نظیر مهر ماندگار سپهری روشن و فردایی مقتدر را نوید می دهد. مهری که از برکت شعاع درخشان و ماندگار آن تمام ایرانیان در چهارگوشه سرزمین مقدس ایران بهره مند خواهند شد.

بهره برداری از ۸ طرح از ۱۰ طرح مهر ماندگار شرکت ملی پالایش و پخش در سال جاری

دولت دهم با شناسایی ۸۸۶ طرح نیمه تمام مهم در بخش های مختلف با عنوان «مهرماندگار» قصد دارد تا طرح نیمه تمامی برای دولت آینده باقی نگذارد تا این طرح نقطه پایانی بر این رسم ناخوشایند باشد. از مجموع ۵۲ طرحی که از سوی وزارت نفت برای قرار گرفتن در فهرست مهرماندگار به دولت معرفی شده، ۱۰ طرح بزرگ مربوط به صنعت پالایش و پخش می شود. بنابر برنامه ریزی های انجام شده در شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران تنها دو طرح از ۱۰ طرح مذکور به سال آینده موکول می شود و مابقی آنها براساس جدول زمانبندی در سال جاری به مرحله بهره برداری خواهد رسید.

بهینه سازی پالایشگاه شهید تندگویان تهران

نخستین طرح مهرماندگاری است که در مجموعه وزارت نفت افتتاح شد. این طرح کم نظیر که عمدتاً با بهره گیری از توان و تجهیزات داخلی به مرحله تولید رسیده اولین طرح تولید گازوئیل براساس گوگرد کمتر از ۳۰ میلی گرم در هر لیتر بوده که در کشور اجرایی شد. علاوه بر گازوئیل در این طرح، نفت سفید نیز براساس استاندارد یورو ۵ تولید و روانه بازار مصرف شد. دومین طرح مهرماندگار نیز در واحد پالایشی شهید تندگویان تهران و در کنار طرح اول به مرحله بهره برداری رسید.

طرح بنزین سازی پالایشگاه تهران با هدف بهبود کیفیت بنزین تولیدی بواسطه افزایش عدد اکتان جهت اختلاط در بنزین پالایشگاه و دستیابی به استاندارد یورو ۴ به اجرا در آمد. همچنین تولید روزانه ۶/۶ میلیون لیتر بنزین یورو ۴ با اکتان ۸۷ و صرفه جویی روزانه ۱/۸ میلیون لیتری در زمینه عدم دریافت پلاتفرمیت پالایشگاه امام خمینی شازند (ره) از اهداف دیگر این طرح ملی بود.

سومین طرح مهر ماندگار در صنعت پالایش، **طرح توسعه و بهینه سازی پالایشگاه لاوان** است که بنابر برآوردهای انجام شده تا پایان سال جاری به مرحله تولید خواهد رسید. اجرای این طرح ماندگار علاوه بر افزایش ظرفیت پالایشی این واحد ، تا ۲۰ هزار بشکه در روز نفت خام و میعانات گازی، میزان تولید بنزین پالایشگاه را نیز براساس استاندارد یورو ۴ افزایش می دهد.

بنزین سازی پالایشگاه اصفهان چهارمین طرح مهرماندگار است که با هدف افزایش تولید بنزین، افزایش کیفیت بنزین برمبنای استاندارد یورو ۴، افزایش اکتان بنزین از ۸۷ به ۹۱ و ۹۵، کاهش واردات حدود ۳ میلیون لیتر در روزبنزین سوپر به کشور و قطع نیاز پالایشگاه اصفهان به بنزین سوپر وارداتی برای اکتان افزایی در فهرست پروژه‌های با اهمیت وزارت نفت قرار گرفته است. این طرح قرار است انتهای بهمن ماه سال جاری افتتاح شود.

یکی از بزرگترین پروژه های پالایشگاهی کشور یعنی **توسعه و بهینه سازی پالایشگاه امام خمینی (ره) شازند** عنوان پنجمین طرح مهرماندگار را به خود اختصاص داده است. این طرح هم اکنون مراحل پایانی خود را می گذراند . افزایش ظرفیت از ۱۷۰ هزار بشکه به ۲۵۰ هزار بشکه در روز، افزایش تولید بنزین در ازای کاهش تولید نفت کوره، ارتقای کیفیت محصولات فعلی و آینده به استانداردهای اروپا، کاهش مواد آلاینده زیست‌محیطی و تغییر خوراک نفت خام از ۱۰۰ درصد نفت خام اهواز به مخلوط ۵۵ درصد اهواز و ۴۵ درصد نفت خام سنگین حوزه های دیگر، مهمترین اهداف این طرح به شمار می رود.

طرح ششم مهرماندگار همان **طرح بنزین سازی پالایشگاه تبریز** است . هدف از اجرای این طرح افزایش کیفی و کمی تولید بنزین سوپر با استاندارد یورو ۴ و تامین روزانه ۷۵۰ بشکه بنزن موردنیاز پتروشیمی تبریز است.

بنزین سازی پالایشگاه بندرعباس به عنوان هفتمین طرح مهر ماندگار، علاوه بر افزایش تولید بنزین کیفیت گازوئیل تولیدی پالایشگاه را به استاندارد یورو ۵ ارتقا می دهد. نیمه اول سال ۹۱ به عنوان زمان بهره برداری از این طرح اعلام شده است.

قدیمی ترین پالایشگاه کشور نیز در فهرست طرح های مهرماندگار قرار گرفته است. با اجرای **طرح بنزین سازی پالایشگاه آبادان** تولید بنزین با استاندارد یورو ۴ به حداکثر خود می رسد. در سال گذشته هدف افزایش ۴/۵ میلیون لیتری تولید بنزین محقق شد. این طرح نیز در نیمه نخست سال جاری افتتاح خواهد شد.

نهمین طرح مهر ماندگار به یکی از پالایشگاه های جدید که در عین حال بزرگترین واحد پالایشی کشور نیز خواهد شد، تعلق دارد. **پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس** در صورت تکمیل تمام واحدها توانایی تولید روزانه ۳۵ میلیون لیتر بنزین با استاندارد یورو ۵ را دارد. این طرح در سه فاز تعریف شده است که در هر فاز حدود ۱۲ میلیون لیتر به ظرفیت بنزین تولیدی کشور خواهد افزود. بر این اساس فاز نخست این پالایشگاه در بهار ۱۳۹۲ وارد مرحله تولید می شود.

ساماندهی بندر صادراتی ماهشهر آخرین طرح مهر ماندگار در صنعت پالایش است که در آن احداث مخازن جدید جهت ذخیره سازی حدود دو میلیون بشکه نفت کوره، یک میلیون بشکه گازوئیل و ۵۰۰ هزار بشکه بنزین تعریف شده است. همچنین از اهداف دیگر این طرح ماندگارروز آمد کردن تاسیسات موجود در بندر، افزایش توان بارگیری و تخلیه محصولات نفتی، نوسازی اسکله ها به منظور پهلودهی کشتی های ۸۰ هزار تنی در بندرگاه، ایجاد تسهیلات جهت ارائه خدمات سوخت رسانی به کشتی ها (بانکرینگ) و احداث اسکله صادراتی گوگرد به ظرفیت دو هزار و ۷۴۰ تن در روز است.

۵۱ ماه مدیریت مصرف سوخت ؛ ۲۱ میلیارد دلاری صرفه جویی

تیرماه ۱۳۸۶، بزرگترین پروژه فناوری اطلاعات کشور در شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران تحت عنوان «سامانه هوشمند سوخت» راه اندازی شد، با ایجاد این سامانه، هر وسیله نقلیه موتوری اعم از موتورسیکلت و خودرو یک کارت هوشمند سوخت دریافت کرده و به وسیله آن اقدام به سوختگیری می کنند. دولت با استفاده از این بستر الکترونیک که تمام جایگاه های سوخت کشور را پوشش می داد، موفق شد به منظور بهینه سازی مصرف بنزین به عنوان یک سوخت استراتژیک، نظام سهمیه بندی را اجرایی کند. بر این اساس برای هر نوع وسیله نقلیه، سهمیه ماهانه معینی تعریف شد تا بدین وسیله ضمن مدیریت مصرف توسط مردم از مصارف بی مورد جلوگیری شود.

اجرای طرح سهمیه بندی دستاوردهای بی شماری برای کشور به همراه داشته که مهمترین آن صرفه جویی ۲۱ میلیارددلاری در مدت زمان ۵۱ ماهی است که این طرح اجرا شده است. هر چند تمام هزینه های اجرایی این طرح در مدت ۱۵ روز بازگشته است ولی کشور همچنان از ثمرات آن بهره مند است.

براساس برآورد های صورت گرفته در صورتی که سهمیه بندی بنزین در کشور اجرا نمی شد مصرف بنزین به ۱۲۰ میلیون لیتر در روز می رسید. مصرفی که بخش عمده سرمایه های ملی را نیز با خود می بلعید. ولی همانطور که شاهدیم به رغم افزایش سالانه حداقل یک میلیون دستگاه خودرو و به همین میزان موتورسیکلت در کشور، مصرف روزانه بنزین در حد ۶۳ میلیون لیتر باقی مانده است. طرح سهمیه بندی بنزین در واقع جلوی رشد شتابان مصرف بنزین را گرفت و آن را منطقی کرد. روندی که با اجرای قانون هدفمندی یارانه ها در ۲۸ آذر ۸۹ تکمیل شد.

نگاهی به روند مصرف ماهانه بنزین از تیر ۸۶ تا خرداد ۹۱ نشان می دهد که مصرف بنزین بر خلاف گذشته که تنها میل به صعود داشت، با نوسانات دوره ای، ثبات پیدا کرده است. بر این اساس در حالی که در تیرماه ۸۶، در مجوع یک میلیارد و ۶۲۱ میلیون لیتر بنزین (روزانه ۵۴ میلیون لیتر) مصرف شده ولی با آغاز سال جدید (۱۳۸۷) و بواسطه افزایش تعداد خودرو و سفر این رقم به بیش از ۲ میلیارد لیتر (۶۶ میلیون لیتر در روز) رسیده است که با گذشت چند ماه از سال مجدداً روند مصرف متعادل می شود و روزانه در حدود ۳ تا ۵ میلیون لیتر از آن کاسته می شود. در سال ۱۳۸۸ نیز همین روال تکرار می شود. هر چند در برخی از ماه ها میزان مصرف افزایش یافته ولی با کاهش در ماه‌های دیگر جبران شده است. اما سال ۸۹ نسبت به سالهای قبل از آن میزان مصرف منطقی تر بوده به طوری که تنها در تیرماه که اوج سفر های تابستانی است مصرف به ۶۶ میلیون لیتر می رسد. با آغاز اجرایی شدن قانون هدفمندی یارانه ها از دی ماه، مصرف بنزین با کاهش چشمگیری مواجه شد و با ثبت مصرف روزانه ۵۱ میلیون لیتر در روز، روزهای نخستین سهمیه بندی را یادآور شد. در سال ۹۰ نیز همانند سایر سال‌ها، میزان مصرف بنزین در کشور افزایش یافت ولی همچنان یکی از سال های کم مصرف شناخته می شود، چرا که متوسط مصرف در این سال همانند سال ۸۶ است که در آن نظام سهمیه بندی برقرار شد.در سه ماهه نخست سال ۹۱ نیز مصرف بنزین با رشد قابل توجهی مواجه شد به طوری که در فروردین ماه روزانه ۶۳ میلیون لیتر در ماه های اردیبهشت و خرداد روزانه ۶۱ میلیون لیتر بنزین در کل کشور مصرف شده است، یعنی نصف برآورد صورت گرفته بدون در نظر گرفتن سهمیه بندی سوخت.پیاده سازی سامانه هوشمند سوخت علاوه بر امکان سهمیه بندی سوخت و عرضه آن با شش قیمت متفاوت و به طور همزمان مزایای دیگری نیز دارد که یکی از آنها پرداخت الکترونیکی بهای سوخت است. با راه اندازی کیف پول الکترونیکی و همچنین اتصال کارت هوشمند سوخت به کارت های شتابی بانک های مختلف، امکان پرداخت بهای سوخت بدون وجه نقد امکان پذیر شده است. بدین ترتیب ضمن اینکه از صف جایگاه های سوخت کاسته می شود، امنیت و دقت جایگاه ها نیز افزایش می یابد. در حال حاضر در تمام جایگاه های بنزین و گازوئیل سراسر کشور سامانه پرداخت الکترونیکی بهای سوخت راه اندازی شده است.

سهمیه بندی کمر واردات بنزین را شکست

با آغاز واردات بنزین از سال ۱۳۶۱، روزانه ۱/۲۰ میلیون لیتر در روز بنزین وارد کشور می شد که این رقم با نوشدن هر سال افزایش یافته است به طوری که در دهه ۷۰، واردات بنزین به روزانه ۵ تا ۷ میلیون لیتر نیز رسیده است. ولی به واسطه افزایش تعداد خودروها و ارزانی سوخت در دهه ۸۰، مصرف این فرآورده استراتژیک جهش یافت به گونه ای که در سال ۸۱، رقم ۱۰/۴ میلیون لیتر را تجربه کرد و در سال بعد با افزایش تصاعدی به ۱۵/۱ میلیون لیتر و در سال ۸۳ به ۲۲/۶ میلیون لیتر، در سال ۸۴ به ۲۴/۸ میلیون لیتر و در سال ۸۵ به رقم سرسام آور ۲۷/۵ میلیون لیتر رسید !؟.
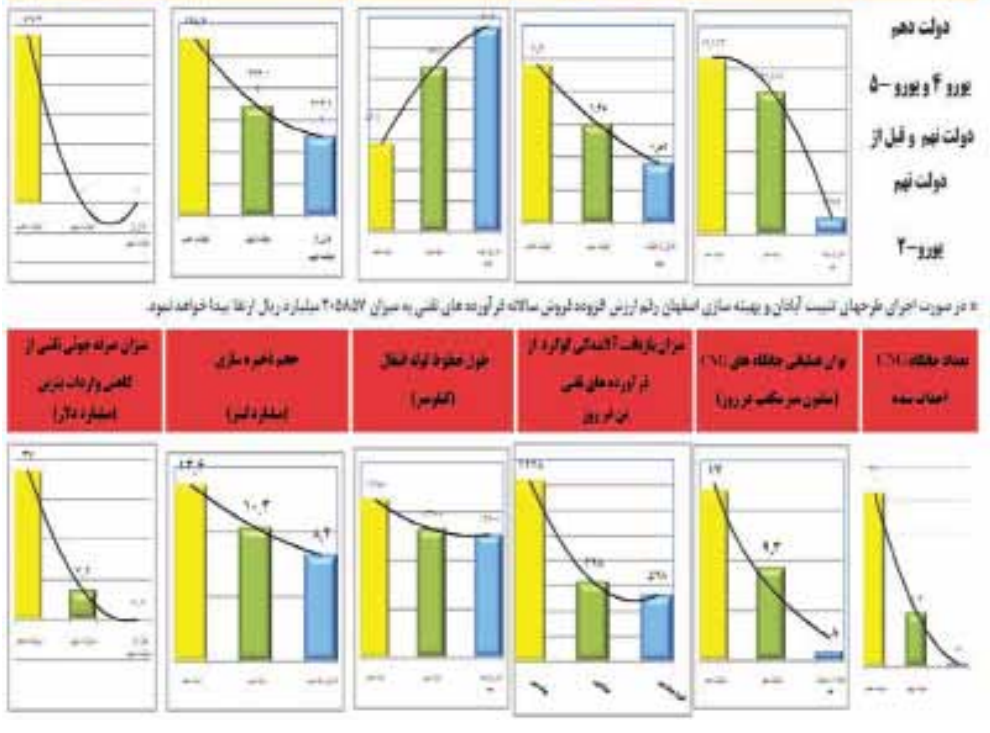
اما از سال ۸۶ که طرح سهمیه بندی بنزین اجرایی شد علاوه بر توقف این روند شتابان تا حدودی نیز از واردات بنزین کاسته شد. در این سال واردات به ۱۹ میلیون لیتر در روز کاهش یافته است. هر چند در سالهای بعد مجدداً بر واردات بنزین افزوده شد ولی هیچگاه روند شتابان قبل از ۸۶ را به خود نگرفت. براساس آمار ارایه شده از سوی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورد های نفتی ایران، واردات بنزین در سال ۸۷ نیز به ۲۰/۶ و در سال بعد از آن به ۲۱ میلیون لیتر رسید ولی در سال ۸۹ با اجرایی شدن قانون هدفمندی یارانه ها به یکباره واردات روزانه بنزین به ۱۲/۴ میلیون لیتر کاهش یافت. بنابر برآوردهای انجام شده در صورتی که روند قبل از سهیمه بندی ادامه می یافت امروزه مصرف بنزین روزانه به بیش از ۱۲۰ میلیون لیتر می رسید که بخش عمده آن بایستی از طریق واردات تامین می شد.